

Kajamaa Kool

4.klassi ainekavad

Õppekava lisa 2

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus Hääliku pikkuste eristamine. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus. Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine). Dialogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomiim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) annab lühidalt edasi kuuldu sisu; 3) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes; 4) esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; 5) väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt; 6) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; 7) kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid; 8) esitab peast luuletuse või rollitekti

<p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	
<p>Teksti vastuvõtt Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine. Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada). Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskaemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering. Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad). Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine. Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.</p>	<p>9) loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 10) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; 11) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi; 12) leiab teksti peamõtte; 13) kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; 14) leiab tekstist vajalikku infot; 15) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja; 16) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut); 17) tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust;</p>

<p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri</p> <p>Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.</p>	
<p>Tekstiloom</p> <p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine.</p> <p>Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Eseme, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamuslugu).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p>	<p>18) jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;</p> <p>19) jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõna-skeemi ja küsimuste toel;</p> <p>20) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;</p> <p>21) kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;</p> <p>22) kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;</p> <p>23) teeb oma tekstiga tööd;</p>
<p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p>Üldteemad</p> <p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p>	<p>24) märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;</p>

<p>Häälikuõpetus ja õigekiri</p> <p>Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval (nt <i>jalgsi, kärbsed</i>). <i>h</i> õigekiri.</p> <p><i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimi). Tutvumine <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.</p> <p>Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ära kirjutamine tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p>Sõnavaraõpetus</p> <p>Sünonüümid. Antonüümid.</p> <p>Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund.</p> <p>Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p>Vormiõpetus</p> <p>Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.</p> <p>Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p>Lauseõpetus</p> <p>Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Liht-lause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>	<p>25) märgib sõnades õigesti kaashääliku-ühendit;</p> <p>26) kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;</p> <p>27) pöörab tegusõnu olevikus;</p> <p>28) moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;</p> <p>29) poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);</p> <p>30) kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;</p> <p>31) kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;</p> <p>32) tunneb ära liitsõna;</p> <p>33) leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslaste ja/või õpetaja abiga.</p> <p>34) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40–60 sõna, 20 ortogrammi).</p>
---	--

Matemaatika**5 tundi nädalas, 175 tundi õppeaastas**

Õppesisu	Õpitulemused
Arvutamine Arvude lugemine ja kirjutamine, nende esitamine üheliste, kümneliste, sajaliste, tuhandeliste, kümne-ja sajatuhandeliste summana.	1) selgitab näidete varal termineid <i>arv</i> ja <i>number</i> ; kasutab neid ülesannetes; 2) kirjutab ja loeb arve 1 000 000 piires; 3) esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste, tuhandeliste kümne-ja sajatuhandeliste summana; 4) võrdleb ja järjestab naturaalarve, nimetab arvule eelneva või järgneva arvu; 5) kujutab arve arvkiirel;
<i>Liitmine ja lahutamine</i> , nende omadused. Kirjalik liitmine ja lahutamine.	6) nimetab liitmise ja lahutamise tehte komponente (liidetav, summa, vähendatav, vähendaja, vahe); 7) tunneb liitmis-ja lahutamistehte liikmete ning tulemuste vahelisi seoseid; 8) kirjutab liitmistehtele vastava lahutamistehte ja vastupidi; 9) sõnastab ja esitab üldkujul liitmise omadusi (liidetavate vahetuvuse ja rühmitamise omadus) ja kasutab neid arvutamise hõlbustamiseks; 10) sõnastab ja esitab üldkujul arvust summa ja vahe lahutamise ning arvule vahe liitmise omadusi ja kasutab neid arvutamisel; <i>11) Soovitus: tehete omaduste rakendamisel piirduda kuni kahekohaliste arvudega, kuid tutvustada tuleks ka nende omaduste kehtivust suuremate arvude korral.</i> 12) kujutab kahe arvu liitmist ja lahutamist arvkiirel; 13) liidab ja lahutab peast kuni kolmekohalisi arve; 14) liidab ja lahutab kirjalikult arve miljoni piires, selgitab oma tegevust;
Naturaalarvude korrutamise. <i>Korrutamise omadused.</i> <i>Kirjalik korrutamine.</i>	15) nimetab korrutamise tehte komponente (tegur, korrutis); 16) esitab kahe arvu korrutise võrdsete liidetavate summana või selle summa korrutisena; 17) kirjutab korrutamistehtele vastava jagamistehte ja vastupidi; 18) tunneb korrutamistehte liikmete ning tulemuse vahelisi seoseid;

	<p>19) sõnastab ja esitab üldkujul korrutamise omadusi: tegurite vahetuvus, tegurite rühmitamine, summa korrutamine arvuga; 20) kasutab korrutamise omadusi arvutamise lihtsustamiseks; 21) korrutab peast arve 100 piires; 22) korrutab naturaalarvu 10, 100 ja 1000-ga; 23) arvutab enam kui kahe arvu korrutist; 24) korrutab kirjalikult kuni kahekohalisi naturaalarve ja kuni kolmekohalisi arve järkarvudega;</p>
<p>Naturaalarvude jagamine. <i>Jäägiga jagamine.</i> <i>Kirjalik jagamine.</i> <i>Arv null tehetes.</i></p>	<p>25) nimetab jagamistehte komponente (jagatav, jagaja, jagatis); 26) tunneb jagamistehte liikmete ja tulemuse vahelisi seoseid; 27) jagab peast arve korrutustabeli piires; 28) kontrollib jagamistehte tulemust korrutamise abil; 29) selgitab, mida tähendab “üks arv jagub teisega”; 30) jagab jäägiga ja selgitab selle jagamise tähendust; 31) <i>Soovitus: jäägiga jagamise tähendus esitada läbi näidete, näit. 16 :</i> $3 = 5 \text{ jääk } 1, \text{ seega } 16 = 3 \cdot 5 + 1$ 32) jagab nullidega lõppevaid arve peast 10, 100 ja 1000-ga; 33) jagab nullidega lõppevaid arve järkarvudega; 34) jagab summat arvuga; 35) jagab kirjalikult arvu ühekohalise ja kahekohalise arvuga; 36) liidab ja lahutab nulli, korrutab nulliga; 37) selgitab, millega võrdub null jagatud arvuga ja nulliga jagamise võimatust;</p>
<p>Tehete järjekord.</p>	<p>38) tunneb tehete järjekorda sulgudeta ja ühe paari sulgudega arvavaldises; 39) arvutab kahe- ja kolmetehteliste arvavaldiste väärtuse;</p>
<p>Naturaalarvu ruut.</p>	<p>40) selgitab arvu ruudu tähendust, arvutab naturaalarvu ruudu; 41) teab peast arvude 0 –10 ruutusid; 42) kasutab arvu ruutu ruudu pindala arvutamisel;</p>
<p>Murrud</p>	<p>43) selgitab murru lugeja ja nimetaja tähendust, 44) kujutab joonisel murdu osana tervikust; 45) nimetab joonisel märgitud terviku osale vastava murru;</p>

	46) arvutab osa (ühe kahendiku, kolmandiku jne) tervikust;
Rooma numbrid	47) loeb ja kirjutab enamkasutatavaid rooma numbreid (kuni kolmekümneni), selgitab arvu üleskirjutuse põhimõtet.
Andmed ja algebra <i>Tekstülesanded.</i>	48) lahendab kuni kolmetehtelisi elulise sisuga tekstülesandeid; 49) modelleerib õpetaja abiga tekstülesandeid; 50) koostab ise ühe-kuni kahetehtelisi tekstülesandeid; 51) hindab ülesande lahendustulemuse reaalsust;
Täht võrduses.	52) leiab ühetehtelisest võrdusest tähe arvvaartuse proovimise või analoogia teel;
Geomeetrilised kujundid ja mõõtmine <i>Kolmnurk.</i>	53) leiab ümbritsevast ruumist kolmnurki ning eristab neid; 54) nimetab ja näitab kolmnurga külgi, tippu ja nurki; 55) joonestab kolmnurka kolme külje järgi; 56) selgitab kolmnurga übermõõdu tähendust ja näitab übermõõdu joonisel; 57) arvutab kolmnurga übermõõdu nii külgede mõõtmise teel kui ka etteantud küljepikkuste korral;
<i>Nelinurk, ristkülik ja ruut.</i>	58) leiab ümbritsevast ruumist nelinurki, ristkülikuid ja ruute ning eristab neid; 59) nimetab ning näitab ristküliku ja ruudu külgi, vastaskülgi, lähiskülgi, tippu ja nurki; 60) joonestab ristküliku ja ruudu nurklaua abil; 61) selgitab nelinurga übermõõdu tähendust ja näitab übermõõdu joonisel; 62) arvutab ristküliku, sealhulgas ruudu, übermõõdu; 63) selgitab ristküliku, sealhulgas ruudu, pindala tähendust joonise abil; 64) teab peast ristküliku, sealhulgas ruudu, übermõõdu ning pindala valemeid; 65) arvutab ristküliku, sealhulgas ruudu, pindala;
<i>Kujundi übermõõdu ja pindala leidmine</i>	66) kasutab übermõõdu ja pindala arvutamisel sobivaid mõõtühikuid; 67) arvutab kolmnurkadest ja tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi übermõõdu; 68) arvutab tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi pindala;

	69) rakendab geomeetria teadmisi tekstülesannete lahendamisel;
Pikkusühikud.	70) nimetab pikkusühikuid mm, cm, dm, m, km, selgitab nende ühikute vahelisi seoseid; 71) mõõdab igapäevaelus ettetulevaid pikkusi, kasutades sobivaid mõõtühikuid; 72) toob näiteid erinevate pikkuste kohta, hindab pikkusi silma järgi; 73) teisendab pikkusühikuid ühenimelisteks;
Pindalaühikud.	74) selgitab pindalaühikute mm ² , cm ² , dm ² , m ² , ha, km ² tähendust; 75) kasutab pindala arvutamisel sobivaid ühikuid; 76) selgitab pindalaühikute vahelisi seoseid;
Massiühikud.	77) nimetab massiühikuid g, kg, t, selgitab massiühikute vahelisi seoseid; kasutab massi arvutamisel sobivaid ühikuid; 78) toob näiteid erinevate masside kohta, hindab massi ligikaudu;
Mahuühikud.	79) kirjeldab mahuühikut liiter, hindab keha mahtu ligikaudu;
Rahaühikud.	80) nimetab Eestis käibelolevaid rahaühikuid, selgitab rahaühikute vahelisi seoseid, kasutab arvutustes rahaühikuid;
Ajaühikud.	81) nimetab aja mõõtmise ühikuid tund, minut, sekund, ööpäev, nädal, kuu, aasta, sajand; teab nimetatud ajaühikute vahelisi seoseid;
Kiirus ja kiirusühikud.	82) selgitab kiiruse mõistet ning kiiruse, teepikkuse ja aja vahelist seost; 83) kasutab kiirusühikut km/h lihtsamates ülesannetes;
Temperatuuri mõõtmine.	84) loeb termomeetri skaalalt temperatuuri kraadides märgib etteantud temperatuuri skaalale; 85) kasutab külmakraadide märkimisel negatiivseid arve;
Arvutamine nimega arvudega.	86) liidab ja lahutab nimega arve; 87) korrutab nimega arvu ühekohalise arvuga; 88) jagab nimega arve ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; 89) kasutab mõõtühikuid tekstülesannete lahendamisel; 90) otsib iseseisvalt teabeallikatest näiteid erinevate suuruste (pikkus, pindala, mass, maht, aeg, temperatuur) kohta, esitab neid tabelis.

Loodusõpetus

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Maailmaruum Päike ja tähed. Päikesesüsteem. Tähistaevas. Tähtkujud. Suur Vanker ja Põhjanael. Galaktikad. Astronoomia. Mõisted: maailmaruum, Päike, Maa, Kuu, tiirlemine, pöörlemine, ööpäev, aasta, täht, planeet, satelliit, Päikesesüsteem, tähtkuju, Suur Vanker, Põhjanael, galaktika, astronoomia.</p>	<p>1) kirjeldab joonise põhjal Päikesesüsteemi ehitust; 2) põhjendab mudeli abil öö ja päeva vaheldumist Maal; 3) leiab taevafääril ja taevakaardil Suure Vankri ja Põhjanaela ning määrab põhjasuuna; 4) leiab eri allikaist infot maailmaruumi kohta etteantud teemal, koostab ja esitab ülevaate.</p>
<p>Planeet maa Gloobus kui Maa mudel. Maa kujutamine kaartidel. Erinevad kaardid. Mandrid ja ookeanid. Suuremad riigid Euroopa kaardil. Geograafilise asendi iseloomustamine. Eesti asend Euroopas. Looduskatastroofid: vulkaanipursked, maavärinad, orkaanid, üleujutused. Mõisted: gloobus, mudel, looduskaart, riikide kaart, kontuurkaart, atlas, ekvaator, põhja- ja lõunapoolkera, põhja- ja lõunapoolus, manner, ookean, meri, geograafiline asend, riigipiir, naaberriik, vulkaan, laava, lõõr, maavärin, orkaanid, üleujutused.</p>	<p>5) iseloomustab maailma poliitilise kaardi järgi etteantud riigi, sh Eesti geograafilist asendit; 6) teab ja näitab kaardil mandreid ja ookeane ning suuremaid Euroopa riike; 7) leiab atlase kaardilt kohanimede registri järgi tundmatu koha; 8) toob näiteid erinevate looduskatastroofide kohta ning iseloomustab nende mõju loodusele ja inimeste tegevusele.</p>
<p>Elu mitmekesisus Maal Organismide mitmekesisus: ühe- ja hulkraksed organismid. Organismide eluavaldused: toitumine, hingamine, paljunemine, kasvamine, arenemine, reageerimine keskkonnatingimustele. Elu erinevates keskkonnatingimustes. Elu areng Maal. Mõisted: rakk, üherakne organism, bakter, hulkrakne organism, toitumine, hingamine, paljunemine, kasvamine, arenemine, keskkonnatingimused, kõrb, tundra vihmamets, mäestik, jäävöönd, kivistised, hiidsisalikud ehk dinosaurused.</p>	<p>9) oskab kasutada valgusmikroskoopi; 10) teab, et kõik organismid koosnevad rakkudest; 11) selgitab ühe- ja hulkraksete erinevust; 12) nimetab bakterite eluavaldusi ning tähtsust looduses ja inimese elus; 13) võrdleb taimede, loomade, seente ja bakterite eluavaldusi; 14) toob näiteid taimede ja loomade kohastumise kohta kõrbes, tundras, vihmametsas, mäestikes ning jäävööndis</p>

Inimene

Inimese ehitus: elundid ja elundkonnad. Elundkondade ülesanded. Organismi terviklikkus.

Tervislikud eluviisid. Inimese põlvnemine. Inimese võrdlus selgroogsete loomadega. Taimed, loomad, seened ja mikroorganismid inimese kasutuses.

Mõisted: elund, kude, elundkond, nahk, lihased, luustik, süda, veresoon, arter, veen, kopsud, maks, magu, soolestik, peensool, jämesool, pärak, meeleelundid, närvid, peaaaju, seljaaju, munandid, munasarjad, emakas, viljastumine, näärmed, neerud.

15) nimetab inimese elundkondade tähtsamaid elundeid, kirjeldab nende ülesandeid ja talitluse üldisi põhimõtteid ning vastastikuseid seoseid;

16) teab, et inimene ja tema eellased kuuluvad loomariiki;

17) seostab inimese ja teiste organismide elundeid nende funktsioonidega;

18) võrdleb inimest selgroogsete loomadega;

19) analüüsib lihtsa katse või mudeli järgi inimese elundi või elundkonna talitlust;

20) toob näiteid taimede, loomade, seente ja bakterite tähtsuse kohta inimese elus;

21) põhjendab tervisliku eluviisi põhimõtteid ning koostab tervisliku päevamenüü.

<i>Õppesisu</i>	<i>Õpitulemused</i>
<p>Kõnearendus, lugemine, kuulamine ja kirjutamine: MINA: nimi, vanus, välimus, kehaosad, riietus, lemmiktegevused; PEREKOND JA KODU: pereliikmed, lemmikloomad, sugulased, aadress, maja, korter, aed, õu; SÕBRAD: nimi, vanus, elukoht, välimus, ühised tegevused; KESKKOND, KODUKOHT: aastaajad ja ilm; loomad, linnud, taimed; IGAPÄEVASED TEGEVUSED: söögikorrad, liiklus ja liiklusvahendid, tee küsimine ja juhatamine; ÕPPIMINE JA TÖÖ: koolipäev, sõbrad; HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad, sport, muusika, raamatud;</p> <p>Keeleteadmised: NIMISÕNA: ainsus ja mitmus, ainsuslikud ja mitmuslikud sõnad, erandlik mitmus, aluse ja öeldise ühildumine, omastav käänne; ARTIKLID: umbmäärane ja määrav artikkel; OMADUSSÕNAD: omadussõna ühildumine nimisõnaga, võrdlusastmed; ARVSÕNAD JA MÕÕTÜHIKUD: põhi- ja järgarvud, kuupäev; ASESÕNAD: isikulised asesõnad ja omastavad asesõnad (my, your jt), näitavad asesõnad (this, that, these, those), küsivad asesõnad (what?, when?, where? who? how? why?) TEGUSÕNA: põhitegusõna ja abitegusõna (be, have, do), modaaltegusõna (can, must= have to), enamkasutatavad reeglipärased ja ebareeglipärased tegusõnad; TEGUSÕNA VORMISTIK: üldajad (Present and Past Simple), kestev aeg (Present Continuous) MÄÄRSÕNA: sagedusmäärsõnad always, never, ever, sometimes, again; järjestavad määrsõnad first, next, then before, after, later; SIDESÕNA: and, but, that;</p>	<p>Kuulamisel: 1) Saab aru tunnis vajaminevatest tööjuhenditest, pöördumistest; 2) saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstist, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;</p> <p>Kõnelemisel: 3) oskab vestelda ja reageerib küsimustele õpitud temaatika piires; 4) oskab jutustada oma päevast, lemmiktegevusest; 5) oskab loendada arve 1-100; 6) oskab kasutada järgarve oma sünnipäeva ütlemisel;</p> <p>Lugemisel: 7) saab aru 3-4 tundmatut sõna sisaldavast lühitekstist, kasutades piltide abi; 8) oskab leida vajalikku informatsiooni lühitekstidest;</p> <p>Kirjutamisel: 9) eeskuju järgi kirjutada küllakutset, õnnitlus- ja tänukaarti; 10) kirjutada sõbrale kirja, kasutades õpitud keelendeid; 11) lõpetada lauseid ja fraase; 12) kirjutada lühijutukesti.</p>

EESSÕNA: enamkasutatavad eessõnad (in, on, at, in front of, behind, under, to, by, up, after, before, next to, past), eessõnalised väljendid (next to, in the middle, good/ bad at, at the top);

LAUSEÕPETUS: lihtlaused, sõnajärg jaatavas, eitavas, küsivas lauses, lühilaused;

SÕNATULETUS: liitsõnad, arvsõna tuletusliited –teen ja –ty, nimisõna tuletusliited –er, määrsõna tuletusliide –ly;

TÄHESTIK: tähtede nimed ja sõnade häälimine;

ÕIGEKIRI: suur ja väike täht, nimisõna mitmuse lõpud, omadussõna võrdlusastmed, verbi vormid; kirjavahemärgid: punkt, küsimärk, hüüumärk, ülakoma.

Inimeseõpetus**1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas**

Õppesisu	Õpitulemused
Sotsiaalsed suhted Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahva-rühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm). Kultuur rahvusliku identiteedi kandjana. (2 tundi)	1) Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kodukoha rahvas ja kodukoha rahvused</i> . 2) Nimetab Eestis ja kodukohas elavaid rahvarühmi ning kirjeldab nende eluolu ja kultuuritraditsioone. 3) Nimetab Eestis esindatud peamisi usundeid ja kirjeldab nende kombeid
Sooline võrdõiguslikkus	4) Teab, mis on võrdõiguslikkus
Pere ja suguvõsa. Naabruskond maal ja linnas. Sõpruskond. Koolipere (1 tund) Ühistegevus ja traditsioonid peres, suguvõsas, koolis, kodukohas	5) Teab ja hoiab kogukonna traditsioone
Euroopa riigid, Eesti Naaberriigid	6) Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõistet <i>riik</i> . 7) Nimetab ja näitab kaardil Eesti naaberriike ning toob näiteid, kuidas muu maailm mõjutab elu Eestis. 8) Teab, mis on isikutunnistus ja vajalikud reisidokumendid (pass, isikutunnistus).
Kodukohas tegutsevate seltside, klubide ja ühenduste tegevus	9) Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kodanikuühendus, kodanikualgatus, vabatahtlik tegevus</i> . 10) Nimetab kodukohas tegutsevaid seltse, klubisid ja ühendusi ning kirjeldab nende tegevust.
Noorteorganisatsioonid Tutvub valikuliselt ühe noorteorganisatsiooni eesmärkide ja tegevusega	11) Nimetab kodukohas ja koolis tegutsevaid noorteorganisatsioone, 12) kirjeldab nende tegevust ning osaleb neis võimaluse korral.
Eakohased kodanikualgatuse võimalused	13) Teab kodukoha kodanikualgatusi ning osaleb neis võimaluse korral
Koostöö ja ühistegevus, kommunikatsioonivõimalused	14) Toob näiteid vabatahtliku töö kasulikkuse kohta; märkab probleeme ja pakub vajajatele abi

<p>Demokraatia Rahva osalemine ühiskonna valitsemises</p>	<p>15) Seletab oma sõnadega ning kasutab kontekstis mõisteid <i>demokraatia, valimised</i>. 16) Iseloomustab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid (arvamuste mitmekesisus ja sõnavabadus, osalus aruteludes ja otsustamises, õigus valida ja olla valitud).</p>
<p><i>Võimude lahusus</i>. Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus</p>	<p>17) Teab, et Eesti on demokraatlik vabariik. 18) Nimetab Vabariigi Valitsuse, Riigikogu ja Vabariigi Presidendi ning kohtu peamisi ülesandeid.</p>
<p>Kohalik omavalitsus</p>	<p>19) Teab, mis on kohalik omavalitsus, ning toob näiteid oma valla/linna omavalitsuse kohta.</p>
<p>Seaduse ülimuslikkus, seadus kui regulatsioon Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS) õpilase, õpetaja, lapsevanema õigustest ning kohustustest</p>	<p>20) Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõistet <i>seadus</i>. 21) Teab, et kõik on võrdsed seaduse ees ja peavad seadusi täitma, ning toob näiteid seaduskuuleka käitumise kohta</p>
<p>Inimõigused (õigus elada, õigus vabadusele ja inimväärikusele jne)</p>	<p>22) Selgitab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõistet <i>inimõigus</i>. 23) Nimetab ja austab inimõigusi</p>
<p>Õpilasmavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses</p>	<p>24) Kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis. 25) Märkab ning arvestab erinevaid huve ja võimalusi ning on valmis koostööks ja kokkulepeteks.</p>
<p>Kooli kodukord</p>	<p>26) Toetab oma suhtumise ja tegutsemisega koolidemokraatiat</p>
<p>Lapse õigused (õigus saada haridust, õigus vanemlikule hoolitsusele jne). Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal</p>	<p>27) Tunneb ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid, nimetab lapse õigusi, tunneb õiguste ja vastutuse tasakaalu ning on viisakas, sõbralik ja väärikas. 28) Oskab otsida ja pakkuda abi probleemide lahendamisel.</p>
<p>Töö ja tarbimine Aja ja kulutuste paneerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine</p>	<p>29) Teeb vahet vajadustel, soovidel ja võimalustel. 30) Oskab kulutusi tähtsuse järjekorda seada, koostada eelarvet oma taskuraha piires ning oma aega planeerida. 31) Teab internetipanga ja pangakaardi (PIN koodi) turvalise kasutamise reegleid.</p>
<p>Elukutsed – teadmised ja oskused. Elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas. Töö-kultuur ja tööeetika</p>	<p>32) Iseloomustab, milliseid isiksuse omadusi, teadmisi ja oskusi eeldavad erinevad elukutsed. 33) Selgitab, miks on ühiskonna toimimiseks vaja erinevaid elukutseid. 34) Väärtustab enda ja teiste tööd</p>

Teadlik, säästev tarbimine. Kaupade ja pakendite korduskasutus	35) Oskab lugeda tooteinfot ja teab, kuhu kaebustega pöörduda. 36) Tunneb tarbija õigusi.
Meedia ja teave Raamatukogu. Internet	37) Tunneb Interneti võimalusi, kasutamise ohtusid ja informatsioonilise enesemääramise võimalusi. 38) Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks.
<i>Ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon, meediakanalite integratsioon</i>	39) Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks, sh kasutab indekseid, sõnastikke, otsingumootoreid, entsüklopeediat.
Autoriõiguste kaitse Oma kooli leht, kooli kodulehekülg.	40) Väärtustab teiste autorite ja enda tehtud tööd; viitab teiste autoriteloomingule; tunneb autorina vastutust oma teose eest. 41) Teadvustab intellektuaalse omandi kaitsega seotud probleeme Internetis.
Teadlik infotarbimine ja –edastamine	42) Oskab eristada fakti ja arvamust. 43) Saab aru, et reklaamiga taotletakse müügiedu.
Turunduskommunikatsioon ja reklaam	44) Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvidetarbeks, sh kasutab indekseid, sõnastikke, otsingumootoreid, entsüklopeediat. 45) Oskab esitada oma teadmisi ja seisukohti; loob, kasutab ning jagab infot.

Muusikaõpetus

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Õppesisu	Õpitulemused
Laulmine	1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; 2) seostab relatiivseid helikõrgusi absoluutsete helikõrgustega 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), ...
Pillimäng	6) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i> ’des; 7) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; 8) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.
Muusikaline liikumine	9) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 10) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
Omalooming	11) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> ’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 12) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; 13) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; 14) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
Muusika kuulamine ja muusikalugu	15) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; 16) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) 17) teab Eesti laulupidude traditsiooni;

	<p>18) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;</p> <p>19) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p> <p>20) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p> <p>21) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p>
Muusikaline kirjaoskus	<p>22) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>23) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>24) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi</p> <p>25) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust</p> <p>26) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a. eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed),</p> <p>b. vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c. tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);</p> <p>d. tempo, <i>dünaamika</i></p> <p>27) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.</p>
Õppekäigud	<p>28) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>29) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>

Kunstiõpetus**1 tundi nädalas, 35 tundi õppeaastas**

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Uurimine, avastamine, ideede arendamine Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted (kolmas mõõde): maal, graafika Värv kui väljendusvahend- (kuuevärv ring, pehmed üleminekud, värvioõpetus). Varjude edasiandmine. Liikumise kujutamine, inimeste tegevus, nägu, meeleolu. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad (materjalitrükk, papitrükk) Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.</p>	<ol style="list-style-type: none">1) visandab ja kavandab;2) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid;3) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia);4) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi;5) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid;6) uurib disainilahendusi ja leiutab ise;7) oskab inimest kujutada
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus Kunsteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Ruumiline kompositsioon ÜMBRUS ja HOONED Erinevad majad linnas ja maal, ajastu või funktsiooni järgi ASJAD - Esemete suurussuhted INIMENE - Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu. GEOMEETRIA - Kubistlikus stiilis pilt ÕHUPERSPEKTIIV</p>	<ol style="list-style-type: none">8) visandab ja kavandab;9) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid;10) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia),11) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi;12) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid.13) oskab lihtsat perspektiivireeglist lähtuvat visandada
<p>Disain ja keskkond Probleemipõhine lähteülesanne. Trükiste, filmide, koomiksitate ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine. Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine</p>	<ol style="list-style-type: none">14) visandab ja kavandab;15) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia);16) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi;17) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid;

<p>Kiri (Trüki-) tähtede kujundamine. Makulatuurist või fotoväljalõigetest kollaaž</p>	<p>18) uurib disainilahendusi ja leiutab ise.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Kunsteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine. Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Ruumilisus pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine.</p>	<p>19) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia). 20) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi. 21) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid. 22) käitub virtuaalmaailmas eetiliselt.</p>
<p>Kunstikultuur Kunsteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. EESTI JA MAAILM Teosed, kus värvil on suurem roll RAHVAKUNST Lilltikand, mustrid, ornamendid</p>	<p>23) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia); 24) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi; 25) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid; 26) uurib disainilahendusi ja leiutab ise.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine MAAL- Akrüül jt kattevärvid. SKULPTUUR- Pehmed materjalid nt savi või saepuru-mass. GRAAFIKA- Faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliiatsitega. Joonistamine pliiatsi, pastell- ja õlikriidiga, maalimine (guašš, tušš, vesivärvid).</p>	<p>27) visandab ja kavandab; 28) on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid; 29) mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia); 30) võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi; 31) kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid; 32) uurib disainilahendusi ja leiutab ise. 33) kasutab erinevaid tehnikaid</p>

Käsitöö ja kodundus**2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas**

Õppesisu	Õpitulemused
Kodundus (10 tundi) Töö organiseerimine ja hügieen Isikliku hügieeni nõuded köögis töötamisel. Ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja köögi korrashoid. Jäätmete sorteerimine. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine.	1) Teadvustab hügieenireeglite järgimisevajadust köögis töötamisel. 2) Järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras oma töökoha. 3) Tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning enda võimalusi jäätmete kesk-konnasõbralikule käitlemisele kaasaaitamiseks.
<i>Toidu valmistamine</i> Retsept. Mõõtühikud.	4) Kasutab mõõdunõusid ja kaalu. 5) Valmistab lihtsamaid toite.
<i>Lauakombed</i> Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loominguks võimalused. Lauapesu, - nõud ja – kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.	6) Katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades sobiva lauapesu, -nõud, ja –kaunistused. 7) Peab kinni üldtuntud lauakommetest.
<i>Toiduainete külmtöötlemine</i> Töövahendid köögis. Ohutus. Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine. Toiduainete lühiajaline säilitamine. Võileivad. Salat	8) Valib töövahendid vastavalt töö eesmärgile 9) Hindab grupi töötulemust. 10) Teab väljendite “kõlblik kuni..” ja “ parim enne...” tähendust
<i>Kodu ja klassi korrashoid</i> Kooliasjade korrashoid, klassi pühkimine, laudade pesemine, tahvli pesemine	11) Hindab puhtust ja korda
Käsitöö (60 tundi) Töö käik Töö planeerimine, vajalikud õppevahendid, Ohutusnõuded klassis töötamisel.	12) Järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras töökoha.
Tikkimine Töövahendid ja sobivad materjalid.	13) Hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

<p>Üherealised pisted (eelpiste, tikkpiste, varspiste). Kaherealine piste ristpiste. Tikkimisniidi kinnitamine alustamisel ja lõpetamisel. Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Idee ja kavandi tähtsus eseme valmistamisel. Mustri kandmine riidele. Töö teostamine. Töö viimistlemine.</p>	<p>14) Töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi. 15) Kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid. 16) Kasutab tekstiileseme kaunistamisel ühe-realisi pisteid.</p>
<p>Heegeldamine Töövahendid ja sobivad materjalid. Ahelsilmuste heegeldamine. Kinnissilmuste heegeldamine. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemete disainimisel.</p>	<p>17) Heegeldab põhisilmuseid. 18) Kavandab omandatud töövõtete baasil väikesemahulisi käsitööesemeid. 19) Hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.</p>
<p>Õmblemine Töövahendid. Palistused. Üleloomispisted. Mänguasja õmblemine. Lõiked ja lõigete paigutamine. Näpunukkude või käenukkude valmistamine</p>	<p>20) Oskab lõikeid paigutada 21) Kasutab erinevaid materjale ja palistusi, pisteid</p>
<p>Materjaliõpetus Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. (Lambavill, lina, tehiskiud, sünteetilised kiud, õmblusniidid)</p>	<p>22) Kirjeldab looduslike kiudainete saamist ja põhiomadusi. Lisaks lina, tehiskiudude, sünteetiliste kiudude saamist</p>
<p>Valikteemad: Nõelviltimine Pärlitööd või cerniti tööd Paelad ja nõörid Paberi valmistamine Klaasimaal Paberi ja papitööd Raamil kudumine PROJEKTÕPE Võib võtta ka projekti valikteemade juurest, siis jääb mõni teema käsitlemata.</p>	<p>23) Oskab antud teemade puhul lihtsamaid töövõtteid kasutada</p>
<p>Kudumine (4) Silmuste loomine. Parempidiste silmuste kudumine-RIPSKUDE</p>	<p>24) Oskab silmuseid luua 25) Oskab kududa parempidiseid silmuseid</p>
<p>Tehnoloogia 1) Tehnoloogia olemus.</p>	<p>1) mõistab ja selgitab tehnoloogia olemust igapäevaelus; 2) iseloomustab ja võrdleb erinevaid transpordivahendeid;</p>

<p>2) Tehnoloogia ja teadused. 3) Transpordivahendid.</p>	<p>3) valmistab esemeid praktilise tööna.</p>
<p>Disain 1) Eskiis ja ideed. 2) Lihtsa toote kavandamine. 3) Mõõtmed ja mõõtkava. 4) Disain. 5) Toote viimistlemine.</p>	<p>1) teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente; 2) esitleb ideed, joonist või toodet;</p>
<p>Materjalid 1) Materjalide liigid (puit, metall, plastid) ja nende omadused. 2) Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (käsitööriistad ja lihtsamad elektrilised tööriistad). 3) Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.</p>	<p>1) suudab valmistada jõukohaseid liiteid (liimliide); 2) valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid; 3) analüüsib ja hindab loodud toodet; 4) annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu; 5) teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid; 6) väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise; 7) kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks. 8) tunneb põhilisi materjale ja nende omadusi ning kasutab neid töös otstarbekalt.</p>
<p>Praktilised tööd 1) Lihtsa, kergesti teostatava eseme kavandamine (mänguasi, meene, võtmehoidja vms). 2) Töö teostamine. 3) Viimistlemine. 4) Värvide valik: soojad ja külmad toonid.</p>	

Kehaline kasvatus**3 tundi nädalas, 105 tundi õppeaastas**

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Teadmised spordist ja liikumisviisidest</p> <p>1. Kehalise aktiivsuse tähtsus tervisele; kehaline aktiivsus kui tervisliku eluviisi oluline komponent. Liikumissoovitused II kooliastme õpilasele.</p> <p>2. Õpitud spordialade/liikumisviiside oskussõnavara. Õpitavate spordialade põhilised võistlusmäärused. Ausa mängu põhimõtted spordis.</p> <p>3. Käitumine spordivõistlustel ja tantsuüritustel.</p> <p>4. Ohutus- ja hügieenireeglite järgimise vajalikkus liikudes, sportides ning liigeldes. Ohutu, ümbrust säästev liikumine harjutuspaikades ja looduses. Ohtude vältimine; teadmised käitumisest ohuolukordades. Lihtsad esmaabivõtted.</p> <p>5. Teadmised iseseisvaks harjutamiseks: kuidas sooritada soojendusharjutusi ja rühiharjutusi; kuidas sooritada kehaliste võimete teste ning treenida (õpetaja toel valitud harjutusi kasutades) oma kehalisi võimeid ja rühti.</p> <p>6. Teadmised spordialadest/liikumisviisidest, suurvõistlused ja/või üritused Eestis ning maailmas, tuntumad Eesti ja maailma sportlased jms.</p> <p>Teadmised antiikolümpiamängudest.</p>	<p>1) selgitab kehalise aktiivsuse ja hea rühi tähtsust tervisele, kirjeldab kehalise aktiivsuse rolli tervislikus eluviisis ning oma kehalist aktiivsust/liikumisharrastust;</p> <p>2) tunneb õpitud spordialade/tantsustiilide oskussõnu, kasutab neid sündmuste kirjeldamisel; järgib ausa mängu põhimõtteid.</p> <p>3) oskab käituda spordivõistlustel ja tantsuüritustel;</p> <p>4) mõistab ohutus- ja hügieeninõuete täitmise vajalikkust ning järgib neid kehalise kasvatus tundides ja tunnivälises tegevuses; teab, kuidas vältida ohuolukordi liikudes, sportides ja liigeldes ning mida teha õnnetusjuhtumite ja lihtsamate spordi-traumade korral;</p> <p>5) suudab iseseisvalt sooritada üldarendavaid võimlemisharjutusi ja rühiharjutusi; oskab sportida/liikuda koos kaaslastega, jagada omavahel ülesandeid, kokku leppida mängureegleid jne;</p> <p>6) oskab sooritada kehaliste võimete teste ja annab (võrreldes varasemate testidega) hinnangu oma tulemustele; valib õpetaja juhtimisel harjutusi oma kehalise võimekuse arendamiseks ning sooritab neid;</p> <p>7) valdab teadmisi õpitud spordialadest/liikumisviisidest, nimetab Eestis ja maailmas toimuvaid suurvõistlusi, tuntud sportlasi ja võistkondi, teab tähtsamaid fakte antiikolümpiamängudest.</p>
<p>Võimlemine</p> <p>Rivi- ja korraharjutused: ümberrivistumised viirus ja kolonnis.</p> <p>Rühiharjutused: kehatüve lihaseid treenivad ja sirutusoskust kujundavad harjutused.</p> <p>Kõnni-, jooksu- ja hüplemisharjutused: hüplemine hüpitsa tiirutamisega ette paigal ja liikumisel.</p> <p>Akrobaatika: tیره ette ja taha, kaarsild (T), juurdeviivad harjutused kätelseisuks.</p>	<p>8) hüpleb hüpitsat ette tiirutades paigal ja liikudes;</p> <p>9) sooritab tیره ette, tیره taha ja turiseisu</p>

<p>Tasakaaluharjutused: harjutuste kombinatsioonid võimlemispingil või madalal poomil.</p>	
<p>Kergejõustik Jooks. Erinevad jooksuharjutused: põlve- ja sääretõstejooks. Pendelteatejooks. Kiirjooks stardikäsklustega. Kestvusjooks. Maastikujooks. Hüpped. Mitmesugused hüppe- ja hüplemisharjutused. Kaugushüpe paku tabamiseta. Kõrgushüpe üleastumis-tehnikaga. Visked. Viskeharjutused: täpsusvisked vertikaalse märklaua pihta. Pallivise paigalt ja neljasammu hooga.</p>	<p>10) sooritab madallähte stardikäsklustega ja õige teatevahetuse ringteatejooksus; 11) sooritab kaugushüppe paku tabamisega 12) sooritab hoojooksult palliviske; 13) jookseb kiirjooksu stardikäsklustega; 14) jookseb järjest 6 minutit.</p>
<p>Liikumis- ja sportmängud Palli hoie, palli pörgatamine ja söötmine liikumisel. Korv-, jalg- ja võrkpalli ettevalmistavad liikumismängud; teatevõistlused pallidega. Rahvastepalli erinevad variandid.</p>	<p>15) sooritab sportmänge ettevalmistavaid liikumis-mänge ja teatevõistlusi palliga; 16) mängib reeglite järgi rahvastepalli ning aktsepteerib kohtuniku otsuseid</p>
<p>Talialad Suusatamine. Pöörded paigal (hüppepööre). Õpitud tõusu-, laskumis- ja sõiduviiside kordamine. Vahelduvtõukeline kahesammuline astesamm-tõusuviis. Põikilaskumine. Laskumine põhi- ja puhkeasendis. Sahkpidurdus. Mängud suuskadel.</p>	<p>17) suusatab paaristõukelise ühesammulise sõiduviisiga, vahelduvtõukelise kahesammulise sõiduviisiga 18) sooritab laskumise põhi- ja puhkeasendis; 19) läbib järjest suusatades 3 km (T) / 5 km (P) distantssi; .</p>
<p>Tantsuline liikumine Ruumitaju arendavad liikumised. Rütmitunnet ja koordineerimise arendavad tantsukombinatsioonid. Polkasamm.. Liikumise alustamine ja lõpetamine, hoog ja pidurdamine. Eesti rahva- ja seltskonnatantsud, ka paarilise vahetusega. Poiste ja tüdrukute vahelduvtegevused. Loovtantsu põhi-element keha. Tantsupidude traditsioon. Riietus, rahvarõivad.</p>	<p>20) tantsib õpitud paaris- ja rühmatantse, sh Eesti ja teiste rahvaste tantse; 21) kasutab eneseväljendamiseks loovliikumist.</p>
<p>Orienteerumine</p>	<p>22) teab põhileppemärke (10–15);</p>

Orienteerumine ruumis ja vabas looduses tuttava objekti plaani järgi.
Orienteerumine silmapaistvate loodus- ja tehisobjektide järgi etteantud piirkonnas.
Orienteerumismängud.

23) orienteerub etteantud või enda joonistatud plaani ning silmapaistvate loodus- või tehisobjektide järgi tuttavas piirkonnas;